

Školní vzdělávací program pro školní družinu
Základní škola a Mateřská škola Veselá, okres Zlín, příspěvková organizace

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO
ŠKOLNÍ DRUŽINU
VESELÁ DRUŽINA**

Vypracovala: Karolína Chmelařová, vychovatelka ŠD
Schválila: Mgr. Petra Slováčková, ředitelka ZŠ a MŠ Veselá
Na Veselé dne 1. 9. 2023

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
3. PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
4. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	5
5. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ	6
6. FORMY ČINNOSTÍ	6
7. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	7
8. KLÍČOVÉ KOMPETENCE	8
9. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	9
10. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	10
11. PROSTOROVÉ A MATERIÁLNÍ PODMÍNKY PRO ČINNOST	10
12. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	11
13. EKONOMICKÉ PODMÍNKY	11
14. ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ.....	11

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školního vzdělávacího programu:

Veselá družina

Název školy:

Základní škola a Mateřská škola Veselá, okres Zlín, příspěvková organizace

Adresa školy: Veselá 44, 763 15 Slušovice

Ředitelka školy: Mgr. Petra Slováčková

Kontakty: telefon: + 420 778 541 821
web: www.zsamsvesela.cz
e-mail: reditelka@zsamsvesela.cz
ID datové schránky: wruvx8d

Identifikační údaje: IČO: 75022737
IZO: 102319049
RED-IZO: 600114520

Zřizovatel: Obec Veselá
Veselá 33, 763 15 Slušovice
IČO: 00226203
telefon: +420 724 210 187
web: www.veselauzlina.cz
e-mail: ou@veselauzlina.cz
ID datové schránky: v74bkdg

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023

ŠVP byl projednán Školskou radou dne: 31. 8. 2023

Číslo jednací: 117/2023

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina (dále jen ŠD) je součástí základní a mateřské školy na Veselé a je určena pro její žáky 1. - 5. ročníku. Svým žákům nabízí možnost trávit čas po vyučování zájmovými aktivitami (tvoření, odpočinek, pohybové aktivity, čtení, relaxace, příprava na vyučování, spontánní činnosti, hry), které rozvíjí děti v dovednostech důležitých pro život.

Jedná se o smíšené oddělení, kde se mohou děti navzájem od sebe učit, starší děti pomáhat mladším, předávat si zkušenosti a naučit se vzájemně nové dovednosti. Učí se také spolupráci, komunikaci a to, že každý je odlišný, každý umí a zná něco jiného a je potřeba se navzájem respektovat a pomáhat si. Rozvíjíme v dětech pozitivní vztah k přírodě a její ochraně. Družina napomáhá v posilování osobnosti každého jedince, kde důležitými principy jsou dobrovolnost, respekt k jejich rozhodnutí, prostor pro naslouchání, důvěru, přátelský přístup a komunikaci. Hraje zde roli také vhodná motivace, radost z činnosti, zvědavost, povzbuzování a podpora.

Časové rozvržení a uspořádání činností ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

3. PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Provoz ŠD probíhá ve školním roce ve dnech školního vyučování a je přerušen v období všech prázdnin, státních svátků a ve dnech ředitelského volna. Přesný čas provozu školní družiny stanovuje vždy ředitelka na příslušný školní rok dle potřeby.

Ranní provoz ŠD

V době před vyučováním mohou děti navštěvovat ranní školní družinu, kdy poté odcházejí do svých tříd a připravují se na výuku.

Odpolední provoz ŠD

Po skončení poslední vyučovací hodiny doprovází vychovatelka děti do školní jídelny, a poté odcházejí po obědě domů nebo společně s vychovatelkou do ŠD. Vychovatelka propouští děti domů a do zájmových kroužků průběžně, podle údajů uvedených v přihlášce do ŠD nebo individuálně, podle potřeby rodičů. Stanoveným režimem dne je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však natolik flexibilní, že umožňuje

organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na naplánované akce ŠD a ZŠ.

Omlouvání dětí ze ŠD:

Pokud má dítě změnu v odchodu ze ŠD, je potřeba dát vědět vychovatelce zprávou přes školní informační systém EduPage nebo SMS zprávou na tel. číslo: 778 541 823.

4. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- Umožnit žákům trávit jejich volný čas smysluplně v bezpečném prostředí.
- Rozvíjet osobnost dětí, jejich individualitu.
- Vést žáky k tvořivosti, kreativitě, logickému myšlení a rozvoji fantazie.
- Posilovat komunikační dovednosti – rozvoj slovní zásoby, schopnost vyjadřovat se a naslouchat, řešit konflikty.
- Rozvíjet samostatnost a odpovědnost za svou osobu, schopnost pracovat v kolektivu, ohleduplnost a empatie k ostatním.
- Osvojit si základy slušného společenského chování, návyk péče o pořádek a čistotu prostředí.
- Budovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí. Vysvětlit souvislosti a vést k environmentálně pozitivnímu chování.
- Rozvíjet nadání dětí, posilovat pozitivní návyky a podporovat jejich zájmy.
- Udržovat fyzické a duševní zdraví, rozvíjet vztah a péči o něj.
- Utvářet vědomí o národní a státní příslušnosti, prohlubování všeobecného přehledu.
- Zvládat negativní reakce – vnější tlak, neúspěch, řešení životních situací.
- Formování životních postojů – úcta, porozumění, tolerance, ochota pomoci, vytvoření vlastního sebevědomí, podobnost a odlišnost lidí, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, schopnost nepodlehnout negativním vlivům, prevence proti sociálně patologickým jevům (drogy, alkohol, kouření, šikana, násilí, rasismus).
- Rozvoj kompetencí prostřednictvím metod a činností, především her, učebních pomůcek a spontánních činností.
- Rozvoj pohybových dovedností a motorických schopností, vytvoření kladného vztahu k pohybu a ke sportovním aktivitám.

5. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program ŠD je stanoven na dobu jednoho školního roku, tedy od září do června, a je určen pro žáky 1. stupně základní školy.

Konkretizován je v Ročním plánu činností, který umožňuje kreativně reagovat na možné změny podmínek a upravovat či propojovat témata během celé docházky do ŠD. Plán činností je rozdělen dle měsíců do tematických celků s flexibilní časovou dotací. Aktivity nejsou věkově vymezeny, proto lze činnosti volit na základě aktuálního složení žáků ve družině.

6. FORMY ČINNOSTÍ

Formy činností ve ŠD:

- **Pravidelná činnost:** zahrnuje každodenní aktivity v závislosti na týdenní skladbě činností a patří mezi ně výtvarná a pracovní činnost, hry v přírodě a na hřišti, relaxační činnost, zájmové kroužky nabízené školou.
- **Příležitostná činnost:** jedná se o výchovné, vzdělávací a zájmové akce, které jsou organizovány nepravidelně, podle možností školní družiny.
- **Spontánní činnost:** prostor pro volné hry žáků a zapojení jejich fantazie a kreativity. Rozvíjí se tak samostatnost a možnost rozhodovat se, jak využít svůj volný čas.
- **Příprava na vyučování:** probíhá hravou formou pomocí didaktických her, iPadů, soutěží, kvízů a slouží k procvičování a upevňování učiva. Zahrnuje také individuální přípravu žáků.
- **Individuální práce s žákem:** rozvíjíme při ní nadání a zájmy žáků, pomáháme při integraci jedinců se SVP nebo třeba nevhodným rodinným zázemím.
- **Odpočinková činnost:** má odstranit únavu a je zařazována po obědě nebo po větší fyzické námaze. Zahrnuje klidové či individuální hry, poslech a sledování pohádek, čtení, povídání, relaxace, vycházky do lesa.
- **Zájmová činnost:** rozvíjí osobnost žáka, umožňuje žákům seberealizaci, další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.

7. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání ŠD navazuje v některých částech na ŠVP školy a je uspořádán do 5 oblastí:

- **Místo, kde žijeme**

Domov – Seznámení s prostředím domova, okruh rodiny a její členové, výroba dárků pro blízké, orientace v místě bydliště.

Obec – Prozkoumávání nejbližšího okolí, procházky a objevování významných budov obce, návštěva místního úřadu a knihovny, beseda se starostou o naši vesnici (historie, současnost).

Škola – Poznávání prostředí školy, okolí školy, bezpečnost při cestě do školy a zpět a při procházkách po obci, dopravní výchova – poznávání značek a učení pravidel silničního provozu, režim a činnosti ve škole. Budování kladného vztahu ke škole a učení.

- **Lidé kolem nás**

Rodina – Určování postavení jedince v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy, funkce rodiny, zaměstnání rodičů (povolání).

Chování lidí – Osvojení si zásad vhodného společenského chování, nastavení pravidel v ŠD, předcházení konfliktům, pravidla stolování a hygienické návyky, charakterové vlastnosti lidí.

Soužití lidí – Mezilidské vztahy, komunikace verbální i neverbální, empatie, tolerance, vzájemná úcta, předcházení šikaně a patologicky negativním vlivům, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práce s internetem, vyhledávání informací, kyberbezpečnost).

- **Lidé a čas**

Orientace v čase – Znat roční období a jejich charakteristické vlastnosti, měsíce, dny v týdnu, svátky a významné dny a umět poznávat čas.

Řád – Vytváření a dodržování správného denního režimu, budovat si pravidelné návyky, umět si vhodně rozvrhnout denní činnosti a využít svůj volný čas.

Minulost, současnost a budoucnost – Povídání o historii, tradicích, místních řemeslech, o moderních technologiích a o tom, jak se svět mění.

- **Rozmanitost přírody**

Poznávání přírody – Vycházky do přírody a pobyt v ní, pozorování rostlin a živočichů v průběhu roku a jednotlivých ročních obdobích, využití encyklopedií a moderních technologií, výtvarné zpracování a využití přírodních materiálů, péče o rostliny.

Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ekologická výchova – ochrana přírody a živočichů, pravidla chování v přírodě, vysvětlování přírodních jevů, možnosti, jak můžeme naší Zemi pomoci a neznečišťovat ji jako jednotlivci.

Příroda jako místo pro hraní her, učení, poznávání, vycházky.

- **Člověk a jeho zdraví**

Péče o zdraví – Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota. Poučení o úrazech a jejich předcházení, učení se ošetřit drobná poranění. Pitný režim, správné stravovací návyky, zdravý životní styl, relaxační cvičení. Povídání a besedy na tato témata.

Osobní bezpečí – Respektování nastavených pravidel, práva x povinnosti, tolerance vůči ostatním, dodržování zásad bezpečného chování tak, aby nedošlo k ohrožení sebe či jiných. Řešení krizových situací (cizí lidé, šikana).

8. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Děti v průběhu několikaleté docházky rozvíjí klíčové kompetence prostřednictvím všech činností zájmového vzdělávání. Jedná se o dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů. Kompetence ŠD se prolínají s kompetencemi pro školní výuku.

- **Kompetence k naplnění volného času:** dítě je motivováno trávit svůj volný čas smysluplně, má přehled v možnostech trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy ve spontánních i organizovaných, individuálních i skupinových činnostech, dokáže rozlišit pro sebe nevhodnou aktivitu a případně ji odmítnout.

- **Kompetence k učení:** žák má chuť k učení, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané poznatky dokáže uplatnit v praktických situacích a je schopen si je dát do souvislostí, dokončí rozdělanou práci, vědomosti získává z různých zdrojů a rozvíjí své kritické myšlení.
- **Kompetence k řešení problémů:** účastník si všímá, co se okolo něj děje a snaží se situace pochopit, přemýšlí o nich a hledá vhodné řešení. Chápe, že vyhýbání se problému není řešení a nevede k cíli. Dokáže rozlišit správná a chybná řešení a je schopen sebereflexe. Nese odpovědnost za svá rozhodnutí.
- **Kompetence komunikativní:** dítě ovládá řeč, dokáže srozumitelně vyjádřit sdělení, své myšlenky, otázky, odpovědi. Formuluje a vyjadřuje svůj názor, naslouchá druhým a respektuje jejich názory. Komunikuje bez ostychu a kultivovaně se svými vrstevníky i dospělými.
- **Kompetence sociální:** žák respektuje ostatní a dohodnutá pravidla, toleruje odlišnosti mezi lidmi, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis. Plní své povinnosti odpovědně, rozhoduje o svých činech, odpovídá za ně a nese důsledky. Zvládá základní hygienické návyky a pravidla společenského chování.
- **Kompetence občanská a pracovní:** účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. Odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si svá práva i práva druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých. Rozpozná nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dokáže se bránit. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

9. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky přijímání uchazečů

ŠD je určena žákům 1. - 5. třídy ZŠ a MŠ Veselá. Účastníci jsou do ŠD přijímáni na základě vyplněných údajů v Přihlášce do školní družiny, kde rodiče řádně vyplní všechny údaje (zvláště kdy a s kým bude žák ze školní družiny odcházet – samo či v doprovodu rodičů, popř. sourozenců, kontakt na rodiče). Případné změny v přihlášce oznámí rodiče vychovatelce. Docházka je povinná, rodiče omlouvají nepřítomnost dítěte písemně.

O přijímání žáků do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Vychovatelka ŠD zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

Počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Tuto mobilitu zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování provozu školní družiny.

Podmínky ukončení vzdělávání

Žáci jsou do školní družiny přijímáni vždy na jeden školní rok. O dřívější ukončení docházky do ŠD může požádat písemně zákonný zástupce žáka nebo o něm rozhodne ředitelka školy na základě písemného návrhu vychovatelky ŠD z důvodu porušování vnitřního řádu ŠD nebo školního řádu školy.

Jinak je docházka ukončena k poslednímu pracovnímu červnovému dni školního roku a je třeba, aby byl žák v září opětovně přihlášen.

10. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

ŠD respektuje individualitu každého žáka, věnuje patřičnou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, a snaží se vytvořit vhodné prostředí pro všestranný rozvoj každého dítěte. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou začleněni do běžných aktivit a je jim případně věnována individuální pozornost a pomoc. Vychovatelka také úzce spolupracuje s třídními učitelkami, výchovnou poradkyní a rodiči.

11. PROSTOROVÉ A MATERIÁLNÍ PODMÍNKY PRO ČINNOST

ŠD využívá pro svou činnost jednu místnost, která se nachází v 1. patře ZŠ a MŠ Veselá. Prostor je vybaven stoly k tvořivým aktivitám a učení, odpočinkovým koutkem pro děti, skříněmi s deskovými hrami, stavebnicemi, hračkami a vyvýšeným pódiem, které slouží k odpočinku nebo je využíváno při školních soutěžích či vystoupeních jako jeviště.

Současně ŠD využívá také školní zahrady s herními prvky, fotbalového hřiště nebo hřiště s umělým povrchem, které jsou vzdálené několik metrů od školy. Za nepříznivého počasí lze využít prostor Centra volného času na Veselé k pohybovým aktivitám, které se nachází ve vedlejší budově hasičské zbrojnice. Dále k činnosti využíváme prostor učeben

základní školy a jejího materiálního a technického vybavení (počítače, iPady, 3D tiskárna).

Šatna je umístěna v přízemí budovy a stravování dětí probíhá ve školní jídelně.

12. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Chod ŠD je zajištěn vychovatelkou, která je seznámena s koncepcí a vnitřními předpisy školy a průběžně si doplňuje vzdělání v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v odborných kurzech (akreditovaných MŠMT), samostudiem i semináři a seznamuje se se současnými trendy v oblasti zájmového vzdělávání.

13. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Úplatu za docházku ve ŠD stanoví ředitelka školy vždy na příslušný školní rok. Cena je stanovena dle docházky uvedené v přihlášce do ŠD a hradí se ve dvou splátkách za období září až prosinec a leden až červen. Platba je bezhotovostní na účet školy.

Úplata může být prominuta na základě podání žádosti o prominutí úplaty a doložení potvrzení o přiznání sociálních dávek. O prominutí úplaty rozhoduje ředitelka školy.

Slouží k částečnému pokrytí nákladů na provoz, materiál pro výtvarné a pracovní činnosti, případně nákupu pomůcek.

14. ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ

Žáci jsou na začátku roku i v jeho průběhu poučeni o zásadách bezpečného chování ve školní družině, ale i mimo ni. Také jsou seznámeni s provozními řády využívaných prostor jako jsou školní učebny, hřiště v okolí školy, Centrum volného času na Veselé.

Vychovatelka je proškolená o předpisech BOZP a PO. Dodržuje bezpečnostní předpisy při práci. Snaží se učinit všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno.

Dojde-li k úrazu, zajistí první pomoc, informuje rodiče, vyplní příslušnou dokumentaci.

Lékárnička je umístěna v ředitelně školy (vedlejší místnost ŠD) a je pravidelně kontrolována a doplňována. Vybavení ŠD je v souladu s platnými hygienickými předpisy a bezpečnostními normami. Vychovatelka dbá na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitný režim žáků.